

Katowice, 17 lipca 2026 r.

dr hab. Anna Matysek
Uniwersytet Śląski w Katowicach
Wydział Humanistyczny
Katowice, Uniwersytecka 4
email: anna.matysek@us.edu.pl

**Recenzja dorobku naukowo-dydaktycznego dra Przemysława Krysińskiego,
ubiegającego się o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach**

wykonana na podstawie uchwały nr 8 Rady Dyscypliny Nauki o Komunikacji Społecznej i Mediach Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 28 kwietnia 2026 roku w sprawie wyznaczenia członków komisji habilitacyjnej w postępowaniu habilitacyjnym dra Przemysława Krysińskiego.

Niniejsza recenzja została sporządzona zgodnie z wymogami art. 219 ust. 1, pkt. 1-3 *Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

1. Podstawowe dane o kandydacie

Pan dr Przemysław Krysiński ukończył studia wyższe w 2007 roku, uzyskując tytuł magistra informacji naukowej i bibliotekoznawstwa na podstawie pracy pt. *Wrota Polski jako projekt zmierzający do poprawy funkcjonowania administracji publicznej* napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Ewy Głowackiej.

Stopień doktora nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach uzyskał w styczniu 2020 roku na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Obszary zastosowania i potencjał rozwiązań należących do koncepcji smart city ze szczególnym uwzględnieniem sektora informacyjnego* napisanej pod kierunkiem dr hab. Małgorzaty Kowalskiej-Chrzanowskiej, prof. UMK. Stopień nadany został przez Radę Dyscypliny Nauki o Komunikacji Społecznej i Mediach Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Rozprawa pt. *Smart city w przestrzeni informacyjnej* została wydana drukiem w 2020 roku przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Kandydat nie ubiegał się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Habilitant po ukończeniu studiów magisterskich rozpoczął w 2007 roku pracę zawodową na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu na stanowisku referenta inżynierjno-technicznego w nieistniejącej już Pracowni Metod Komputerowych, działającej w ramach Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii. W 2011 roku awansował na stanowisko specjalisty. Nieco ponad rok po rozpoczęciu prac nad rozprawą doktorską, 1 lutego 2019 roku został zatrudniony na stanowisku asystenta naukowo-dydaktycznego w Katedrze Badań Przestrzeni Informacyjnej Instytutu Badań Informacji i Komunikacji. Od 1 października 2020 roku jest zatrudniony na stanowisku adiunkta badawczo-dydaktycznego w tej samej katedrze.

2. Osiągnięcia naukowe

Sumarycznie przedstawiony w dokumentacji dorobek naukowy dra Przemysława Krysińskiego na dzień 25 lutego 2026 roku obejmował 45 pozycji, z czego przed doktoratem – 19 (w tym 7 prac współautorskich), a po doktoracie 26 (w tym 15 prac współautorskich).

Publikacje naukowe po uzyskaniu stopnia doktora obejmują:

- 2 monografie (w tym 1 współautorska); są to: 1) *Smart city w przestrzeni informacyjnej*, Toruń, 2020; 2) *Metody i narzędzia budowania społecznej odporności na dezinformację: od fact-checkingu po edukację medialną*, Toruń, 2024 [współaut. M. Kowalska-Chrzanowska, N. Pamuła], która otrzymała prestiżową w środowisku Nagrodę Naukową im. Adama Łysakowskiego SBP, w kategorii prace o charakterze praktyczno-wdrożeniowym;
- 7 rozdziałów w pracach zbiorowych (w tym 1 współautorska);
- 15 artykułów (w tym 12 współautorskich), z których 4 są indeksowane w bazie *Web of Science (WoS)*.

Artykuły naukowe Habilitanta publikowane były w ważnych dla bibliologii i informatologii, przeważnie wysoko punktowanych czasopismach naukowych polskich („Zagadnienia Informacji Naukowej”, „Przegląd Biblioteczny”, „Toruńskie Studia Bibliologiczne”, „Polish Libraries”, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia”), czy szerzej w obszarze nauk społecznych („Polityka i Społeczeństwo”, „Zeszyty Prasoznawcze”, „Media i społeczeństwo”, „E-mentor”). Dwa artykuły współautorskie opublikowane zostały na łamach periodyków sklasyfikowanych w 2025 roku w pierwszym kwartylu (Q1) rankingu SCImago Journal Rank: „Global Knowledge, Memory and Communication” (artykuł *Role of Social Networking Services for Scientists in Promoting Scientific Output on Example of Polish Representatives of Social Communication and Media Sciences*) oraz „Education and Information Technologies” (artykuł *Digital Competences of Residents in Kuyavian-Pomeranian Voivodeship in the Light of the Polish Training Project „E-Active”*).

Ponadto Habilitant był:

- współredaktorem pracy zbiorowej *Współczesne oblicza komunikacji i informacji: problemy, badania, hipotezy*, Toruń, 2014 [red. E. Głowacka, M. Kowalska, P. Krysiński];
- autorem 4 recenzji, w tym 2 po doktoracie (opublikowanych w „Zagadnieniach Informacji Naukowej”, „Przeglądzie Bibliotecznym”, „Toruńskich Studiach Bibliologicznych”);
- prelegentem na 20 konferencjach naukowych (ogólnopolskich i międzynarodowych).

Opublikowane przez dra Przemysława Krysińskiego prace tworzą kilka grup tematycznych, odzwierciedlających jego szczegółowe zainteresowania badawcze. Prace publikowane przed doktoratem skupiały się na źródłach informacji, nowych technologiach oraz e-learningu. Publikacje po uzyskaniu stopnia doktora, jak Habilitant wymienia w autoreferacie, obejmują pięć obszarów tematycznych:

1. inteligentne technologie w sektorze informacyjnym:

2 artykuły autorskie: *Koncepcja smart city jako przedmiot zainteresowania bibliologii i informatologii* oraz *Rola i znaczenie bibliotek w kształtowaniu potencjału inteligentnego miasta*, monografia podoktorska *Smart city w przestrzeni informacyjnej*,

1 rozdział w pracy zbiorowej *Obecność innowacyjnych rozwiązań wdrażanych w różnych obszarach przestrzeni informacyjnej i wpisujących się w założenia koncepcji smart city*;

2. komunikację naukową i kształcenie kompetencji informacyjnych:

1 rozdział współautorski: *Bazy danych jako narzędzia identyfikacji i promocji dorobku naukowego. Casus reprezentantów nauk o komunikacji społecznej i media* (wkład Habilitanta – udział w przygotowaniu metodologii, analiza dorobku połowy badaczy wybranych do analizy) oraz 1 autorski: *Miejsce konferencji: lokalizacja, warunki, zaplecze*

technologiczne, potencjał cateringowy i organizacja przestrzeni konferencyjnej. Transport dla gości specjalnych w pracach zbiorowych,

4 artykuły współautorskie: *Role of Social Networking Services for Scientists in Promoting Scientific Output on Example of Polish Representatives of Social Communication and Media Sciences* (wkład Habilitanta – udział w przygotowaniu metodologii, analiza dorobku połowy badaczy wybranych do analizy), *Digital Competences of Residents in Kuyavian-Pomeranian Voivodeship in the Light of the Polish Training Project „E-Active”* (wkład Habilitanta – przygotowanie metodologii, zebranie i interpretacja wyników ankiet), *Kształcenie specjalistów z zakresu data science na poziomie studiów wyższych w Europie* (wkład Habilitanta – przegląd literatury, udział w przygotowaniu metodologii, zebranie i interpretacja danych), *Aplikacja mobilna oparta na grywalizacji jako narzędzie zarządzania procesem kształcenia na poziomie studiów wyższych* (wkład Habilitanta – przeprowadzenie testów aplikacji, opracowanie wyników, prezentacja sposobu działania narzędzia) oraz *Wieczysta archiwizacja w polskich czasopismach otwartego dostępu w świetle danych z Directory of Open Access Journals* (wkład Habilitanta – wyselekcjonowanie czasopism, ocena połowy zebranych tytułów, sformułowanie końcowych wniosków);

3. przeciwdziałanie dezinformacji i fact-checking:

4 artykuły współautorskie: *Polskie projekty fact-checkingowe demaskujące fałszywe informacje na temat wojny w Ukrainie* (wkład Habilitanta – opisanie wybranych projektów fact-checkingowych), *Fake newsy na temat wojny w Ukrainie w świetle projektu „Zgłoś Trolla”* (wkład Habilitanta – przygotowanie metodologii weryfikacji wpisów, ich analiza oraz prezentacja przykładów działań dezinformacyjnych), *Wykorzystanie narzędzi do monitoringu Internetu w badaniach informacji na temat wojny w Ukrainie na przykładzie działania aplikacji Brand24* (wkład Habilitanta – opracowanie metodologii oraz opisanie zasad wykorzystania aplikacji do oceny informacji), *Zachowania i postawy wobec działań dezinformacyjnych wśród studentów wybranych kierunków związanych z mediami i przetwarzaniem informacji na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu: badanie pilotażowe* (wkład Habilitanta nie został opisany w autoreferacie),

2 rozdziały w monografii współautorskiej *Metody i narzędzia budowania społecznej odporności na dezinformację: od fact-checkingu po edukację medialną*;

4. social media marketing i nowe rozwiązania informacyjno-komunikacyjne:

2 rozdziały autorskie: *Social media marketing i jego znaczenie w kształtowaniu wizerunku instytucji na przykładzie Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. Casus Twittera i Facebooka* oraz *Social media marketing w bibliotece* w pracach zbiorowych,

2 artykuły współautorskie: *Wykorzystanie mediów społecznościowych jako narzędzi wspomagających promocję oferty programowej na przykładzie Telewizji Polsat* (wkład Habilitanta – opracowanie metodologii i przeanalizowanie 1500 wpisów) oraz *Możliwości wykorzystania technologii blockchain w bibliotekach akademickich* (wkład Habilitanta – badania piśmiennictwa, opisanie wybranych przykładów zastosowania blockchainu w bibliotekach akademickich);

5. bibliotekę jako przestrzeń inkluzywną:

1 artykuł autorski: *Polish librarians towards meeting the information needs of the LGBTQ+ community* oraz 2 współautorskie: *Działania bibliotek i organizacji bibliotecznych na rzecz promowania inkluzywności i różnorodności w odniesieniu do społeczności LGBTQ+* (wkład Habilitanta – opracowanie historii ruchu wspierającego społeczność LGBTQ+ na świecie oraz prezentacja działań najważniejszych organizacji bibliotecznych w tym zakresie), *Activity of Italian GLAM Institutions in Promoting Diversity and Supporting People from the LGBTQ+*

Community (wkład Habilitanta – przegląd literatury oraz opisanie wybranych instytucji sektora informacyjnego zaspokajających potrzeby osób ze społeczności LGBTQ+), a także rozdział w pracy zbiorowej *Kolekcje adresowane do osób ze społeczności LGBTQ+ w zbiorach bibliotek i archiwów amerykańskich*).

Uwagę zwraca zarówno szeroki zakres podejmowanej problematyki, jak i intensywność aktywności publikacyjnej Habilitanta. Warto odnotować, że analizowany dorobek powstał w relatywnie krótkim czasie – między uzyskaniem stopnia doktora a publikacją monografii habilitacyjnej upłynęło niewiele ponad 5 lat. Po doktoracie publikował rocznie 5 publikacji, należy jednak zaznaczyć, że większość artykułów naukowych jest współautorska, a prace samodzielne to przede wszystkim rozdziały w pracach zbiorowych. W pracach współautorskich dr Krysiński najczęściej odpowiadał za opracowanie lub współopracowanie metodologii badań, analizę zgromadzonego materiału badawczego oraz interpretację uzyskanych wyników.

Wskaźniki bibliometryczne dorobku Habilitanta – sumaryczny współczynnik Impact Factor: 3,666; sumaryczna punktacja ministerialna: 1880. Prace dra Przemysława Krysińskiego były cytowane w WoS 4 razy (bez autocytowań), a indeks Hirscha wynosi 1. W bazie Scopus były cytowane 4 razy (bez autocytowań), z indeksem Hirscha 1, a w Google Scholar 75 razy (69 razy bez autocytowań), z indeksem Hirscha 5 (4 razy bez autocytowań) – stan na 15 lipca 2026 roku. Dorobek Habilitanta pod względem ilościowym oceniam jako wysoki.

3. Ocena osiągnięcia naukowego, przedstawionego jako podstawa do ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Dr Przemysław Krysiński jako główne osiągnięcie naukowe wskazał autorską monografię naukową pt. ***Społeczność LGBTQ+ w przestrzeni bibliotecznej. Wspieranie inkluzywności i różnorodności jako nowy obszar działalności bibliotek***, opublikowaną w 2026 roku nakładem Wydawnictwa Naukowego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (ISBN: 978-83-231-6302-2; ss. 414). Recenzentkami wydawniczymi monografii były dr hab. Agata Walczak-Niewiadomska z Uniwersytetu Łódzkiego oraz dr hab. Maja Wojciechowska, profesor Uniwersytetu Gdańskiego. Wskazana do oceny praca wpisuje się w nurt aktualnych badań bibliologicznych i informatologicznych w zakresie dostępu do informacji oraz biblioteki postrzeganej jako „trzecie miejsce”.

Monografia obejmuje wstęp, sześć rozdziałów, zakończenie, trzy załączniki, bibliografię oraz spisy tabel, ilustracji i wykresów, streszczenia, a także indeks osobowy i rzeczowy. Została przygotowana bardzo starannie pod względem formalnym, nie budzi żadnych zastrzeżeń zarówno od strony redakcyjnej, jak i językowej.

Przedmiotem rozprawy jest aktywność bibliotek wobec osób ze społeczności LGBTQ+ na świecie oraz w Polsce. Głównym celem Autora było dokonanie syntetycznego opracowania zagadnienia, które, jak wykazał w stanie badań, do tej pory podejmowane było w polskiej bibliologii i informatologii marginalnie, a pierwszy artykuł polskiego autorstwa ukazał się w 2022 roku. Habilitant we wstępie sformułował 8 celów szczegółowych, które determinują treść i strukturę rozprawy. Przyjął także 5 hipotez badawczych: 1) Temat aktywności bibliotek podejmowanej w odniesieniu do osób nieheteronormatywnych stanowi przedmiot zainteresowania reprezentantów różnych dyscyplin naukowych; 2) Osoby ze społeczności LGBTQ+ nie mają dostatecznej wiedzy na temat usług, które są do nich adresowane; 3) W Polsce osoby nieheteronormatywne oczekują uwzględnienia ich potrzeb w katalogu usług

oferowanych przez biblioteki publiczne; 4) Polskie biblioteki publiczne świadczą usługi skierowane do osób ze społeczności LGBTQ+, a ich pracownicy mają świadomość zmieniającej się roli bibliotek; 5) Mimo niedostatecznej wiedzy o społeczności LGBTQ+ bibliotekarze są otwarci na zmiany, wykazują potrzebę uczestniczenia w większej liczbie szkoleń w zakresie pracy z osobami nieheteronormatywnymi, a także dostrzegają konieczność lepszego dostosowania oferty bibliotecznej do ich potrzeb.

Wybrane metody i techniki badawcze (analiza i krytyka piśmiennictwa, wielokrotne studium przypadku, sondaż diagnostyczny oraz indywidualne wywiady pogłębione), zastosowane do realizacji założonego celu monografii, zostały dobrane trafnie i odpowiednio uzasadnione we wstępie pracy. W opisie metod jako nieprecyzyjne oceniam sformułowanie „sięgnięto dodatkowo do dorobku bibliometrii” (s. 25). W tym miejscu nie jest jasne, czy Autor wykorzystał metody bibliometryczne do przeprowadzenia własnych analiz, analizował wyniki wcześniejszych badań bibliometrycznych, czy może odwołał się do literatury z zakresu bibliometrii.

W rozdziale pierwszym pt. *Człowiek jako istota społeczna* Autor prowadzi rozważania terminologiczne na temat pojęć: tożsamości, tożsamości społecznej, płci, gender i tożsamości płciowej, odwołując się przede wszystkim do prac z zakresu psychologii. Następnie zestawia międzynarodowe regulacje prawne dotyczące kwestii tożsamości płciowej i orientacji seksualnej. W kolejnym podrozdziale przytacza wyniki międzynarodowego sondażu IPSOS LGBT+ Pride oraz polskie raporty dotyczące osób LGBTQ+, które pokazują ich sytuację w kraju i przykłady dyskryminacji. Następny podrozdział to rozważania terminologiczne nad pojęciem wykluczenia społecznego, a ostatni dotyczy spójności społecznej oraz języka inkluzywnego.

W rozdziale drugim pt. *Społeczność LGBTQ+ i działania włączające*, Habilitant omawia dzieje homoseksualności na świecie – od czasów starożytnych po współczesność, kończąc na roku 1993, kiedy to Światowa Organizacja Zdrowia wykreśliła homoseksualizm z listy chorób psychicznych. Największą uwagę poświęca Europie oraz Stanom Zjednoczonym. Momentami można odnieść wrażenie, że przedstawiane dzieje są niekompletne, ale Autor podkreśla ograniczone źródła historyczne, a we wstępie do rozdziału zaznacza, że opisywane wydarzenia „społeczność LGBTQ+ traktuje jako ważną część swojej historii” (s. 76). Kolejny podrozdział to historia społeczności LGBTQ+ w Polsce – od pierwszych zmianek w okresie staropolskim po rok 2022. Następnie Autor nakreśla sytuację społeczno-polityczną osób LGBTQ+ oraz działalność wybranych organizacji pozarządowych i aktywistów z tej społeczności. W te rozważania wkomponowane są informacje o Miesiącu Dumy czy Marszu Równości, które moim zdaniem lepiej pasowałyby do wcześniejszego podrozdziału. Część podrozdziału 2.3.3 *Inicjatywy sektora biznesowego* odnosi się do przedsięwzięć realizowanych w Polsce, natomiast niektóre dotyczą inicjatyw o charakterze międzynarodowym. To powoduje rozbieżność z tytułem podrozdziału 2.3, który sugeruje, że treść powinna dotyczyć wyłącznie sytuacji społecznej osób LGBTQ+ w Polsce. W ostatnim podrozdziale Habilitant wyjaśnia pojęcie *queer*, przybliża kulturę *queer* oraz przedstawia wybrane postaci kultury i sztuki, które są inspiracją dla omawianej społeczności.

Oba omówione rozdziały cechuje wysoki poziom merytoryczny – Autor konsekwentnie odnosi się do szerokiego zestawu literatury naukowej i raportów, dzięki czemu jego analizy stanowią znaczący wkład w rozwój badań nad społecznością LGBTQ+ w Polsce. Kompleksowość

podejścia oraz szczegółowość argumentacji pozwalają uznać je za wartościowe opracowania, które wzbogacają dyskusję dotyczącą tematyki osób nieheteronormatywnych, zarówno w ujęciu terminologicznym, jak i historyczno-społecznym.

Rozdział trzeci pt. *Aktywność bibliotek podejmowana w odniesieniu do społeczności LGBTQ+ jako przedmiot zainteresowania bibliologii i informatologii* to analiza zagranicznego i polskiego piśmiennictwa na temat działań bibliotek podejmowanych z myślą o osobach nieheteronormatywnych. Na podstawie kwerend przeprowadzonych w bazach Web of Science, SCOPUS, LISTA oraz bibliograficznych baz Biblioteki Narodowej i czasopism z zakresu bibliologii i informatologii Autor wyłonił 381 publikacji za lata 1992-2025. W sumie ustalił 186 czasopism, w których ukazały się artykuły tematycznie związane z aktywnością bibliotek w odniesieniu do społeczności LGBTQ+. W tabeli zawarł 20 tytułów wraz z liczbą artykułów, ale charakteryzuje tylko cztery pierwsze czasopisma z tej listy. W tekście zabrakło wyjaśnienia, dlaczego nastąpiło takie ograniczenie. Najwięcej artykułów (17) opublikowano w „Library Trends”. W polskich czasopismach Autor zidentyfikował zaledwie 4 artykuły. Następnie na podstawie analizy treściowej zebranego materiału Habilitant zidentyfikował sześć głównych obszarów badawczych (najwięcej tekstów dotyczyło tematów: potrzeb informacyjnych społeczności oraz promowania różnorodności). Na uznanie zasługują wnikliwy opis procedury gromadzenia piśmiennictwa oraz obszerna i zróżnicowana baza źródeł (381), poddana analizie treściowej. Wnioski z ilościowej analizy wyszukanych artykułów częściowo powtarzają się ze stanem badań ujętym we wstępie do pracy.

W kolejnym, czwartym rozdziale pt. *Społeczność LGBTQ+ w środowisku bibliotecznym – od teorii do praktyki* Habilitant rozważania rozpoczyna od ukazania zmieniającej się społecznej roli bibliotek publicznych opisywanych w literaturze przedmiotu. Następnie przytacza badania dotyczące potrzeb informacyjnych społeczności w Stanach Zjednoczonych oraz nakreśla historię działań aktywistki i bibliotekarki Barbary Gittings. Następnie zestawia zalecenia międzynarodowych i lokalnych organizacji bibliotecznych (m.in. IFLA, EBLIDA, ALA oraz Australii, Irlandii, Francji, Szwecji i Danii) dotyczące zaspokajania potrzeb informacyjnych nieheteronormatywnych użytkowników. W dalszej części przedstawia dobre praktyki podejmowane przez biblioteki publiczne na świecie i w Polsce. Jedną z najpopularniejszych na całym świecie jest inicjatywa „żywa biblioteka”. W ostatnim podrozdziale Autor przytacza przykłady instytucji, które oferują wyłącznie zbiory o tematyce LGBTQ+: centra wiedzy, placówki biblioteczno-archiwalne, biblioteki działające przy stowarzyszeniach oraz małe biblioteki z niewielkimi kolekcjami zbiorów LGBTQ+. Część rozważań sygnalizowana była w artykule *Działania bibliotek i organizacji bibliotecznych na rzecz promowania inkluzywności i różnorodności w odniesieniu do społeczności LGBTQ+*, które tutaj Autor rozwinął.

Rozdział piąty, pt. *Biblioteka otwarta na potrzeby osób ze społeczności LGBTQ+ w opinii bibliotekarzy* stanowi opis badania sondażowego składającego się z 24 pytań. Autor przeprowadził je w celu analizy działań podejmowanych w polskich bibliotekach publicznych na rzecz osób nieheteronormatywnych oraz ustalenia, czy i w jakim stopniu biblioteki uwzględniają ich potrzeby informacyjne, a także w jaki sposób są przygotowane do pracy z tą grupą użytkowników. Badania pilotażowe, skierowane do pracowników różnych typów bibliotek, Habilitant przeprowadził w 2024 roku, a wyniki opublikował w artykule *Polish librarians towards meeting the information needs of the LGBTQ+ community*. W badaniu w monografii ponownie pojawiły się pytania o znajomość najważniejszych terminów

dotyczących społeczności LGBTQ+ oraz o ocenę poziomu własnego komfortu podczas obsługi osób z tej społeczności. Szkoda, że Autor nie odniósł się szerzej do badań pilotażowych – jakich zmian dokonał w kwestionariuszu oraz ilu respondentów lub chociaż bibliotek wzięło ponownie udział w badaniu. Dane ilościowe i jakościowe, pozyskane na potrzeby monografii od 1038 respondentów, zostały wnikliwie opracowane i zwizualizowane. Zgromadzone dane stanowią kompleksowe źródło wiedzy o działaniach włączających realizowanych w polskich bibliotekach publicznych. Ponad połowa respondentów uznała, że biblioteki publiczne powinny gromadzić materiały dla społeczności LGBTQ+, a najczęściej wskazywanymi usługami były wypożyczanie książek i komiksów o tej tematyce oraz organizacja spotkań z ekspertami. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że księgozbiory w wielu placówkach, zarówno dużych, jak i małych, poszerzane są o tematykę LGBTQ+, ale ich specjalne oznaczanie spotyka się z różnymi reakcjami respondentów. Autor przytacza m.in. wypowiedzi dotyczące równego traktowania wszystkich użytkowników bibliotek, bez wyróżniania jakiejkolwiek grupy. Z kolei otwartość biblioteki na potrzeby osób z analizowanej społeczności powinna być, zdaniem respondentów, komunikowana przede wszystkim w przestrzeni cyfrowej. Nie są dla mnie jasne ustalenia dotyczące oceny poziomu komfortu podczas zaspokajania potrzeb informacyjnych osób LGBTQ+. Dowiadujemy się, że w 12 sytuacjach respondenci odpowiadali podobnie. Autor przeprowadza test ANOVA, wykazując różnice w zależności od miejsca zamieszkania respondentów, ale nie jest napisane, czy ten komfort jest wysoki/niski, czy oceniany w innej skali. W kwestii edukacji w zakresie obsługi osób ze społeczności LGBTQ+, ponad połowa respondentów uznała, że jest ona potrzebna. Jak zauważa Habilitant we wnioskach z badania, bibliotekarze mają świadomość, że wdrażanie usług dla analizowanej społeczności może wzbudzać niechęć lokalnej społeczności, zwłaszcza w mniejszych placówkach.

Ostatni, szósty rozdział, pt. *Biblioteka różnorodna i inkluzywna w opinii osób ze społeczności LGBTQ+* to wyniki i wnioski z indywidualnych wywiadów pogłębionych. Metoda została wybrana ze względu na niewielką liczbę odpowiedzi pozyskaną w pierwotnie wykorzystanym sondażu diagnostycznym. Habilitant przeprowadził rozmowy z 15 osobami, precyzyjnie dobierając próbę zróżnicowaną wg orientacji seksualnej, płci, wieku oraz miejsca zamieszkania. Książki i czasopisma o tematyce LGBTQ+, o ile badani w ogóle czytają, kupują w internecie lub pożyczają od znajomych, a jeśli już korzystają z bibliotek, to w celu wypożyczenia zasobów o innej tematyce. Zdaniem uczestników badania samych zbiorów o tematyce LGBTQ+ jest w bibliotekach publicznych zbyt mało. Co ważne, gdyby w bibliotekach znalazło się więcej tytułów o tej tematyce, częściej by je odwiedzali. Z kolei bibliotek specjalnych ze zbiorami o tematyce LGBTQ+ nie znał nikt. Wśród usług skierowanych do społeczności wszyscy lub większość wymieniała wypożyczenia materiałów, zakup nowych zbiorów, ale też organizowanie spotkań z przedstawicielami LGBTQ+ oraz specjalistami. Z katalogu usług, które oferowane są w bibliotekach zagranicznych, jako potrzebne wskazano „żywą bibliotekę” oraz pogadanki dla młodzieży z osobami ze społeczności LGBTQ+, większość pozytywnie przyjęła pomysł tęczowego klubu książki. Kontrowersje wzbudziły *drag queen hour* oraz zajęcia artystyczne dla dzieci z okazji Miesiąca Dumy, różnie odnoszono się też do spotkań tęczowych rodzin. Kolejnym punktem rozmów było 10 usług oferowanych przez biblioteki skierowanych do osób ze społeczności LGBTQ+. Jedynie w przypadku dwóch usług (zapytanie o ofertę książek o tematyce LGBTQ+ i wypożyczenie takich zbiorów do domu) ponad połowa osób odpowiedziała twierdząco. Pięć z usług zaproponowanych przez Autora spotkało się wyłącznie z odpowiedziami negatywnymi. Z kolei poziom komfortu dla omawianych usług został precyzyjnie wyliczony w pięciostopniowej skali. Większość rozmówców czułaby się bardzo

komfortowo lub komfortowo jedynie w zakresie dwóch już wymienionych działań. Oznaczenie bibliotek jako miejsc przyjaznych czy posiadających ofertę dla osób nieheteronormatywnych spotkało się z entuzjazmem, ale pomysł oznaczania regałów już nie. Wszyscy rozmówcy zgodzili się, że potrzebne są szkolenia bibliotekarzy w zakresie działań inkluzywnych.

Przeprowadzone przez Habilitanta badania pokazują, że na świecie podejmowane są różne inicjatywy dla osób ze społeczności LGBTQ+, powstają też placówki specjalistyczne. Polskie biblioteki publiczne wolniej otwierają się na tę społeczność, oferują też mniej usług, a zbiorów wg rozmówców Autora jest za mało. Rola bibliotek publicznych powoli się zmienia, a bibliotekarze widzą potrzebę podnoszenia swoich kompetencji w zakresie obsługi użytkowników nieheteronormatywnych. Z drugiej strony, rozmówcy Habilitanta nie zdają sobie sprawy ze zmieniającej się roli bibliotek ani nie znają placówek dedykowanych społeczności LGBTQ+. Pojawia się zatem wątpliwość, czy bogatszy księgozbiór i szerszy katalog usług zachęca te osoby do częstszych odwiedzin bibliotek. W zakończeniu Autor kilkakrotnie posługuje się określeniem „grupa/osoby zagrożone wykluczeniem”, co jest szersze znaczeniowo niż wcześniej używane określenia „osoby ze społeczności LGBTQ+” czy „osoby nieheteronormatywne”, co sprawia, że gdy mowa o szkoleniach bibliotekarzy, ich zakres znacząco się poszerza i rozmywa w stosunku do tematu pracy. Jak Autor wskazał w zakończeniu, przeprowadzone rozważania potwierdziły hipotezy sformułowane we wstępie. Cennym uzupełnieniem rozważań są dobre praktyki – opisy 15 sytuacji i propozycji rozwiązań – skierowane do bibliotek, które mogą ułatwić pracę z użytkownikami LGBTQ+.

Monografia dra Przemysława Krysińskiego jest pierwszym w Polsce tak obszernym opracowaniem tematu usług bibliotecznych i potrzeb informacyjnych użytkowników ze społeczności LGBTQ+. Pomimo wskazanych w recenzji niedociągnięć, monografia stanowi rzetelne omówienie literatury przedmiotu oraz wnikliwą analizę dobrze przygotowanych metodologicznie badań własnych. Przykłady usług zebranych w oparciu o analizę literatury oraz propozycje dobrych praktyk mogą wspierać biblioteki publiczne w budowaniu instytucji bardziej otwartych i inkluzywnych, pełniących rolę „trzeciego miejsca”. Przedstawiona do oceny monografia świadczy o dojrzałości metodologicznej Autora, który potrafił połączyć różnorodne perspektywy badawcze i uwzględnić szeroki kontekst społeczny, historyczny oraz praktyczny. Dzięki temu publikacja nie tylko wnosi istotny wkład w rozwój badań nad społecznością LGBTQ+ w Polsce, ale również stanowi wartościowe źródło inspiracji dla bibliotekarzy oraz osób zaangażowanych w działalność bibliotek publicznych. Monografia może być punktem wyjścia do dalszych badań zarówno dla bibliologów i informatologów, jak i reprezentantów innych dyscyplin zainteresowanych tematyką usług bibliotecznych oraz potrzeb informacyjnych osób nieheteronormatywnych. Autor wykazał się umiejętnością utworzenia opracowania o walorach naukowych i praktycznych, co zasługuje na uznanie w środowisku akademickim.

4. Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę

Zajęcia dydaktyczne Doktor Krysiński prowadzi od 2008 roku na studiach I, II i III stopnia oraz na studiach podyplomowych. Realizował różne przedmioty na kierunkach humanistycznych i społecznych, m.in.: źródła bibliograficzne, wyszukiwanie informacji, zarządzanie informacją w repozytoriach cyfrowych i zasobach Open Access, grafika komputerowa. Najwięcej zajęć prowadził na kierunku architektura informacji (ekologia informacji, humanistyka w systemie

klasyfikacji nauk, kolekcje cyfrowe, podstawy grafiki wektorowej, sieciowe środowisko pracy, interakcja człowiek-komputer, wprowadzenie do multimediiów oraz języki tworzenia serwisów WWW, corporate identity in graphic design oraz disinformation and fact-checking). Ponadto po uzyskaniu stopnia doktora prowadził seminarium dyplomowe. W latach 2021–2026 pod jego kierunkiem powstało 30 prac licencjackich, a jedna z nich została nagrodzona w 12. edycji konkursu DIMAQ UNI na najlepszą pracę dyplomową z zakresu marketingu internetowego. W podanym okresie zrecenzował także 54 prace dyplomowe (magisterskie i licencjackie) na kierunku architektura informacji. Z kolei w 2025 roku został promotorem pomocniczym rozprawy doktorskiej zatytułowanej „*Biblioteki wobec dezinformacji: nowe kompetencje i strategie działania w erze generatywnej sztucznej inteligencji*”, która powstaje pod kierunkiem dr hab. Małgorzaty Fedorowicz-Kruszewskiej, prof. UMK. Poza działalnością dydaktyczną w ramach Uniwersytetu Mikołaja Kopernika Habilitant współprowadził liczne kursy, szkolenia i warsztaty skierowane do różnych grup odbiorców – od uczniów szkół podstawowych i maturzystów oraz nauczycieli (warsztaty z zakresu wyszukiwania informacji), przez aktywnych zawodowo bibliotekarzy (kursy dotyczące infobrokeringu i mediów społecznościowych), po ogólnie pojętych mieszkańców województw kujawsko-pomorskiego i łódzkiego. W ramach tego ostatniego przeszkolił kilkaset osób w zakresie rozwijania kompetencji informacyjnych.

Habilitant nie kierował dotąd projektami badawczymi finansowanymi w drodze konkursów krajowych i zagranicznych. Brał jednak aktywny udział w projektach realizowanych w ramach macierzystej jednostki oraz organizacji zewnętrznych, m.in. UNI-KOMP-AS”, „Partnerstwo dla książki”, „Podniesienie kompetencji cyfrowych mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego i łódzkiego”, „Uczymy, jak uczyć: Enter”. Był także wykonawcą w projekcie „Informacja i Komunikacja – popularyzacja badań naukowych i rozwiązań technologicznych”, realizowanym w ramach programu „Społeczna Odpowiedzialność Nauki” Ministra Nauki i Edukacji. W ramach projektu poprowadził wykład pt. *Obecność innowacyjnych rozwiązań wdrażanych w różnych obszarach przestrzeni informacyjnej i wpisujących się w założenia koncepcji smart city ze szczególnym uwzględnieniem instytucji sektora GLAM* oraz nagrał podcast pt. *Czym jest smart city i jak odnajdują się w nim biblioteki?*

W ramach działalności popularyzatorskiej w latach 2020–2022 na łamach lokalnego tygodnika opublikował 15 artykułów na temat *smart city*. W 2025 roku prowadził spotkanie dla mieszkańców Torunia na temat dezinformacji. Udzielił także wywiadu na ten temat w Polskim Radiu PiK. Ważnym punktem działalności dra Krysińskiego jest koordynowanie Poradni Tworzenia Stron Internetowych, która popularyzuje wiedzę w zakresie właściwego tworzenia serwisów WWW. Jednym z działań realizowanych w jej ramach było zaangażowanie w projekt „Zgłoś Trolla”, w którym studenci wykrywali fake newsy w mediach społecznościowych.

Działalność organizacyjna dra Krysińskiego jest zróżnicowana i obejmuje wiele obszarów aktywności, w tym organizację konferencji naukowych, tworzenie kursów e-learningowych dla bibliotek („Bibweb”, „Login: biblioteka”), współprowadzenie strony internetowej i mediów społecznościowych Instytutu, działania promujące kierunki studiów prowadzone przez Instytut oraz opiekę nad studenckim kołem naukowym. Koło Naukowe Architektów Informacji powstało z inicjatywy Habilitanta w 2021 roku. Skupia osoby z różnych kierunków zainteresowane projektowaniem serwisów internetowych, mediami społecznościowymi i tworzeniem nowych form przekazu. Pod opieką Habilitanta członkowie koła naukowego

podejmują różnorodne działania popularyzujące naukę, w tym współtworzą i prowadzą podcast „My i Technologie” oraz działają we wspomnianej już Poradni Tworzenia Stron Internetowych. Ponadto od 2024 roku pełni funkcję koordynatora wydziałowego Programu Erasmus+. Za osiągnięcia w działalności organizacyjnej dr Krysiński otrzymał wyróżnienie Rektora UMK w latach: 2011, 2015, 2017, 2018 i 2022.

5. Inna aktywność naukowa realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Doktor Przemysław Krysiński w dniach 15 marca–15 kwietnia 2025 roku odbył miesięczny staż naukowy na Università di Parma pod kierunkiem prof. Sary Martin i dr Giulii Conti z Dipartimento di Discipline Umanistiche, Sociali e delle Imprese Culturali. Zgodnie z załączoną dokumentacją realizował temat: *Usługi i aktywności oferowane osobom ze społeczności LGBTQ+ przez włoskie instytucje sektora GLAM*. W ramach pobytu przygotował artykuł naukowy pt. *Activity of Italian GLAM Institutions in Promoting Diversity and Supporting People from the LGBTQ+ Community*.

Ponadto Habilitant od 2023 roku brał udział w czterech wyjazdach dydaktycznych do Włoch w ramach programu Erasmus+. W październiku 2023 i w listopadzie 2024 roku prowadził zajęcia na Università per Stranieri di Perugia. W kwietniu 2024 i w listopadzie 2025 roku prowadził warsztaty na Università di Parma. Ponadto w styczniu 2026 roku był na Università di Parma w ramach wyjazdu szkoleniowego, gdzie rozwijał kompetencje dydaktyczne.

Konkluzja

Podsumowując, stwierdzam, że pomimo uwag przedstawionych w niniejszej recenzji dotyczących dorobku naukowego Kandydata oraz osiągnięcia naukowego stanowiącego podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, osiągnięcia naukowe Habilitanta stanowią znaczny wkład w rozwój nauk o komunikacji społecznej i mediach.

W oparciu o dostarczoną dokumentację stwierdzam, że w mojej opinii dr Przemysław Krysiński spełnia wymagania stawiane osobom kandydującym do nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauk o komunikacji społecznej i mediach, określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 *Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r.* Wnoszę o dopuszczenie Go do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Dr hab. Anna Matysek